

FÖRSVARSMAKTEN

Handbok Sekretessbedömning Del B

2011

Sändlista sida 3

Ert tjänsteställe, handläggare	Ert datum	Er beteckning
Vårt tjänsteställe, handläggare MUST SÄKK SÄKS öv Roger Nordh, mj Ola Areschoug, Kim Hakkarainen	Vårt föregående datum 1999-06-30 2011-01-14	Vår föregående beteckning 09 833:67148 10 440:50074

**Handbok för Försvarsmaktens säkerhetstjänst,
Sekretessbedömning Del B (H Säk Sekrbed B) – Kapitel 6
Underrättelsetjänst**
(2 bilagor)

Handboken H Säk Sekrbed B anger Försvarsmaktens riktlinjer för sekretessbedömning och placering av uppgifter i informationssäkerhetsklass inom olika sakområden utifrån de grundläggande riktlinjer som framgår av H Säk Sekrbed A (2011-01-14 10 440:50074, M7739-352028).

Handbokens olika kapitel fastställs och utges efter hand som separata skrivelser, och planeras för närvarande inte att utges samlat som en publikation. Innehållsförteckning för H Säk Sekrbed B samtliga kapitel framgår av bilaga 1. /1

Föreliggande skrivelse utgör handbokens kapitel 6 för sakområdet underrättelsetjänst jml bilaga 2, med tillämpning fr o m 2011-04-01. /2

Målgrupp

Målgruppen är främst Försvarsmaktens ledning, chefer för organisationsenheter, säkerhetschefer, IT-säkerhets- och signalskyddschefer samt annan personal som arbetar med uppgifter som omfattas av sekretess. Handboken kan även vara av intresse för andra myndigheter än Försvarsmakten som jämförelse och som orientering.

Juridiska staben vid Försvarsmaktens högkvarter har granskat handbokens innehåll avseende de rättsliga aspekterna.

(No)

Därmed upphävs

– kapitel 8 Underrättelsetjänst i Handbok för Försvarsmaktens Säkerhetsskyddstjänst, Sekretessbedömning (H SÄK Sekrbed) 1999 års utgåva (M 7745-734081) fr o m 2011-04-01.

Riktlinjer för tillämpning – anvisningar

Vid tillämpning bör särskilt beaktas att handboken ger vägledande exempel på bedömning av sekretess och placering i informationssäkerhetsklasser – och kan därför inte i alla avseenden förutsättas vara heltäckande.

Således kan även andra bedömningar än de som anges i handboken i vissa fall vara motiverade. Det är berörd chefs ansvar att anpassa sekretessbedömning med hänsyn till rådande omständigheter och behovet av säkerhetsskydd – vilket ofta bör grundas på en genomförd säkerhetsanalys.

Chefen för säkerhetskontoret vid den militära underrättelse- och säkerhetstjänsten får fastställa resterande kapitel i H Säk Sekrbed B, samt fatta beslut om ändringar – inom ramen för H Säk Sekrbed A 2011 års utgåva.

Beslut i detta ärende har fattats av generalmajor Stefan Kristiansson. I den slutliga handläggningen har överste Bengt Sandström och Kim Hakkarainen deltagit, samt som föredragande överste Roger Nordh.

Stefan Kristiansson
Chef för militära underrättelse-
och säkerhetstjänsten

Roger Nordh

Bilagor

1. H Säk Sekrbed del B – Kapitelindelning
2. H Säk Sekrbed del B – Kapitel 6 Underrättelsetjänst

Sändlista

För kännedom

Försvarsdepartementet
Försvarets materielverk
Försvarets radioanstalt
Totalförsvarets forskningsinstitut
Totalförsvarets rekryteringsmyndighet
Försvarexportmyndigheten
Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamhet
Försvarsunderrättelsedomstolen
Riksvärderingsnämnden
Granskningsnämnden för försvarsuppfinningar
Delegationen för folkrättslig granskning av vapenprojekt
Säkerhetspolisen
Fortifikationsverket
Försvarshögskolan

LG, I 19, K 3, P 4, P 7, A 9, Lv 6, Ing 2, LedR, TrängR,
1. ubflj, 3. sjöstriflj, 4. sjöstriflj, Amf 1, MarinB,
F 7, F 17, F 21, Hkpflj,
FMLOG, FMTM,
MHS K, MHS H, MSS, SSS, LSS, HvSS, FMTS, SWEDEC, SkyddC, FMUndSäkC,
FM HRC, FömedC
ISAF (genom HKV INS ATS)
KFOR (genom HKV INS ATS)

Inom högkvarteret

ÖB
GD
REV
SÄKINSP
GL
LEDS
LEDS PRIO
INS
PROD
MUST
PERSS
JURS
INFOS
HKV AVD

H Säk Sekrbed del B – Kapitelindelning

Kapitel	H Säk Sekrbed del B – Sakområde
1	Forskning och utveckling
2	Exportstöd
3	Organisation
4	Personal
5	Förberedelser för insats – Planläggning
6	Underrättelsetjänst
7	Förberedelser för insats – Beredskap och mobilisering
8	Förberedelser för insats – Taktik och stridsteknik
9	Genomförande av insats – Operativ verksamhet och operativa erfarenheter
10	Säkerhetstjänst
11	IT och telekommunikation
12	Förberedelser för insats – Övning och utbildning
13	Logistik
14	Anläggningar
15	Geografisk information
16	Internationell verksamhet
17	Specialförband

H Säk Sekrbed del B – Kapitel 6 Underrättelsetjänst

Riktlinjer för sekretessbedömning och placering av uppgifter i informationssäkerhetsklasser

1. Underrättelsetjänst

Underrättelsetjänstens syfte är att – genom inhämtning, bearbetning och delgivning av information – ge underlag för beslut avseende beredskap, anpassning, utveckling och utnyttjande av totalförsvarets resurser.

Underrättelsetjänsten bedrivs såväl i fred som i kris- eller krigstillstånd. Den utgör en nödvändig förutsättning för flera viktiga delar av Försvarmaktens och totalförsvarets verksamhet – t ex planering och insats.

Underrättelsetjänst bedrivs på olika nivåer – i Sverige och utomlands. På strategisk nivå bedriver Försvarmakten försvarsunderrättelseverksamhet som stöd för svensk utrikes-, säkerhets- och försvarspolitik, samt i övrigt för kartläggning av yttre hot mot landet. Även Försvarets radioanstalt (FRA), Försvarets materielverk (FMV) och Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) bedriver försvarsunderrättelseverksamhet. Försvarmaktens underrättelsetjänst på operativ och taktisk nivå svarar för att ge underlag för insatser, såväl nationella som internationella, samt övrig verksamhet i Försvarmakten.

Underrättelsetjänstens arbetsområde har under de senaste åren breddats både funktionellt och geografiskt. Terrorism, spridning av massförstörelsevapen och informationsoperationer, samt nya geografiska område av betydelse för internationella insatser, är några av de områden som givits ökad betydelse – samtidigt som kravet på att kunna lämna förvarning kvarstår.

Inom underrättelsetjänsten sker i varierande grad samarbete med andra myndigheter, stater och organisationer, t ex i samband med svenskt deltagande i multinationella insatser och inom ramen för EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik och krishanteringsförmåga.

Uppgifter rörande underrättelsetjänst omfattas i högre grad än andra sakområden av sekretess – generellt sett ofta på så sätt att våra bedömningar och källor ej ska röjas för en motståndare.

Allmänhetens insyn i underrättelsetjänsten är säkerställd genom Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten och Försvarsunderrättelsedomstolen.

1.1 Offentliga uppgifter

Exempel på uppgifter om underrättelsetjänsten som normalt är offentliga är:

- att Sverige bedriver underrättelsetjänst,
- att försvarsunderrättelseverksamhet bedrivs av Försvarsmakten, FRA, FMV och FOI som stöd för svensk utrikes-, säkerhets- och försvarspolitik,¹
- att Sverige har internationellt utbyte med andra stater och organisationer inom underrättelseområdet,
- att FRA bedriver signalspaning samt att Försvarsmaktens resurser kan användas för underrättelseinhämtning,
- översiktliga beskrivningar av underrättelsetjänsten och organisation (vägledande kan ofta vara uppgifter som redovisas i offentliga lagar och utredningar, samt förarbeten, Svenska Försvarsväsendets rulla, telefonkataloger, och liknande),
- identitet på personal inom underrättelsetjänsten som inte har en befattning som omfattas av sekretess,
- att det inom den militära underrättelse- och säkerhetstjänsten finns ett kontor för särskild inhämtning (KSI), samt
- att Försvarsmakten har försvarsattachéer i andra stater, samt namn på attachéer och stater de är ackrediterade i.

1.2 Uppgifter som omfattas av sekretess

Underrättelser inom försvarsunderrättelseverksamhet omfattas normalt av sekretess enligt 15 kap. 1 § (den sk utrikessekretessen) eller 15 kap. 2 § (den sk försvarssekretessen) offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) eller båda. Offentlighets- och sekretesslagen förkortas fortsättningsvis OSL. Underrättelser kan även vara sådana att de inte innehåller någon uppgift som omfattas av sekretess, t ex förändringar av en stats officiella militärdoktriner eller nyhetsrapportering i massmedier.

Försvarsunderrättelseverksamhet ska bedrivas till stöd för svensk utrikes-, säkerhets- och försvarspolitik samt i övrigt för kartläggning av yttre hot mot landet.² Etablerade samarbeten i underrättelsefrågor med andra stater, svenska myndigheter, samt egen teknisk och personbaserad inhämtning är av stor betydelse för försvaret av Sverige. Försvarsunderrättelseverksamhet rör, i vid bemärkelse, verksamhet som krävs för att förbereda Sverige för krig. Uppgifter i försvarsunderrättelseverksamhet bedöms därför i stor omfattning omfattas av sekretess enligt 15 kap. 2 § OSL.

Det är inte givet att samtliga underrättelser omfattas av sekretess enligt 15 kap. 2 § OSL. Underrättelser rörande förhållanden i internationella militära insatser, som inte avser försvaret av Sverige, torde i större omfattning endast omfattas av sekretess enligt 15 kap. 1 § OSL.

¹ Lag (2000:130) om försvarsunderrättelseverksamhet och förordning (2000:131) om försvarsunderrättelseverksamhet.

² 1 § lag (2000:130) om försvarsunderrättelseverksamhet.

Om sådana underrättelser inhämtats med egna resurser (teknisk eller personbaserad inhämtning) och resurserna är av betydelse för försvaret av Sverige kan underrättelserna även omfattas av sekretess enligt 15 kap. 2 § OSL.

Uppgifter i försvarsunderrättelseverksamhet rör utländska förhållanden. Sekretessbestämmelsen i 15 kap. 1 § OSL tar sikte på att ett röjande av uppgifterna stör Sveriges mellanfolkliga förbindelser. Ett exempel kan vara ett röjande av en underrättelse från en samarbetande stat. Sekretessbestämmelsen i 15 kap. 1 § OSL tar även sikte på att ett röjande av uppgifter skadar Sverige. Ett exempel kan vara ett röjande av inhämtade underrättelser eller ett röjande av bedömningar om en annan stats intention och kapacitet.

Att i varje enskilt fall göra en strikt indelning av om en enskild underrättelse omfattas av sekretess enligt 15 kap. 1 § eller 15 kap. 2 § eller båda kan vara svårt. I fråga om de underrättelser som HKV MUST inhämtar, bearbetar eller rapporterar bedöms normalt omfattas av sekretess enligt 15 kap. 1 § och 15 kap. 2 § och vara *hemliga*.

Endast i de fall där underrättelser omfattas av sekretess enligt 15 kap. 1 § och inte enligt 15 kap. 2 § och det står klart att uppgifterna inte rör rikets säkerhet är uppgifterna inte hemliga. Sådana uppgifter kan förekomma i underrättelser om förhållanden utomlands, som inte avser försvaret av Sverige. Normalt är sådana uppgifter i Försvarsmakten *sekretessklassificerade*. Uppgifterna kan dock vara *utrikesklassificerade* om villkoren för detta är uppfyllda.

Underrättelser kan innehålla uppgifter som rör en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden. I de fallen det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men omfattas uppgiften av sekretess enligt 38 kap. 4 § OSL. Sådana uppgifter kan t ex röra en persons familjeförhållanden eller ekonomiska situation. Sekretessbestämmelsen i 38 kap. 4 § OSL gäller endast för Försvarsmakten i försvarsunderrättelseverksamheten och den militära säkerhetstjänsten och för FRA i underrättelse- och säkerhetsverksamheten. Uppgifterna är i Försvarsmakten *sekretessklassificerade*.

Exempel på uppgifter om underrättelsetjänsten som normalt omfattas av sekretess är:

Uppgift	Sekretess ³	Informations- säkerhetsklass	Anm
Information och organisation			
Mål, inriktning, organisation, medel, metoder, verksamhet och resultat:			
• Enstaka uppgifter.	15 kap. 2 § H	H/R, H/C, H/S	
• Detaljerade uppgifter och sammanställningar.	15 kap. 2 § KH	H/TS	
Förmåga – kapacitet och begränsningar:			
• Översiktliga och enstaka uppgifter.	15 kap. 2 § H	H/R, H/C, H/S	
• Sammanställningar över och uppgifter om allvarliga begränsningar.	15 kap. 2 § KH	H/TS	
• Uppgifter om särskilt viktig och kvalificerad underrättelseförmåga.	15 kap. 2 § KH	H/TS	
Underrättelser och underrättelserapporter:			
• Översiktliga och enstaka uppgifter.	15 kap. 2 § H	H/R, H/C, H/S	
• Översiktliga och enstaka uppgifter som värderar ett lands agerande.	15 kap. 2 § H 15 kap. 1 § UK	H/S H/S	
• Detaljerade uppgifter, och sammanställningar.	15 kap. 2 § KH	H/TS	
• Enstaka uppgifter av särskild vikt.	15 kap. 2 § KH	H/TS	
• Uppgift om underrättelse som en annan stat eller mellanfolklig organisation har placerat i motsvarighet till informationssäkerhetsklass men som inte rör rikets säkerhet.	15 kap. 1 § UK	H/R, H/C, H/S H/TS	⁴
Källor:			
• Översiktliga och enstaka uppgifter.	15 kap. 2§ H	H/R, H/C, H/S	
• Detaljerade uppgifter och sammanställningar som rör eller kan avslöja särskilt viktiga källor.	15 kap. 2§ KH	H/TS	

³ Sekretessbestämmelse enligt OSL samt sekretesskategori enligt avsnitt 1.2 i H Säk Sekrbed A.

⁴ Enligt den andra statens eller mellanfolkliga organisationens märkning.

Uppgift	Sekretess ³	Informations- säkerhetsklass	Anm
Verksamhet			
Internationellt samarbete vad avser omfattning, innehåll, personer, samarbetande länder och organisationer:			
• Översiktliga och enstaka uppgifter.	15 kap. 2 § H	H/R, H/C, H/S	
	15 kap. 1 § UK	H/R, H/C, H/S	
• Sammanställningar och särskilt känsliga förhållanden vid internationellt samarbete.	15 kap. 2 § KH	H/TS	
	15 kap. 1 § UK	H/TS	
Personal			
Identitet på personal som genom ett särskilt urval konstaterats vara hemlig:			5
• Identifieringsuppgifter om en enskild person.	15 kap. 2 § H	H/R	
• Identifieringsuppgifter om flera personer.	15 kap. 2 § H	H/S	
Det sammanlagda antalet personer i Försvarsmakten som bearbetar underrättelser avseende ett visst geografiskt eller funktionellt område.	15 kap. 2 § H	H/S	
Det sammanlagda antalet personer vid underrättelse-tjänsten vid HKV MUST som helhet (samtliga kontor).	15 kap. 2 § KH	H/TS	
Övrigt			
Uppgifter som direkt eller indirekt kan relateras till inhämtning av underrättelser som sker med särskilda metoder – t ex uppgifter om kvalificerade skyddsidentiteter.	15 kap. 2 § KH	H/TS	6
Företag som levererar varor och tjänster till underrättelsetjänsten och där personer tar del av hemliga eller utrikesklassificerade uppgifter:			
• Översiktliga och enstaka uppgifter.	15 kap. 2 § H	H/R, H/C	
• Sammanställningar och helhetsbeskrivningar.	15 kap. 2 § H	H/S	
	15 kap. 2 § KH	H/TS	

⁵ Även vid andra organisationsenheter än högkvarteret kan hemliga befattningar med uppgifter inom underrättelsetjänsten förekomma. Behovet av sådan sekretess för identifieringsuppgifter skall övervägas i organisationsenhetens säkerhetsanalys.

⁶ Lag (2006:939) om kvalificerade skyddsidentiteter.